

02.04.2012

Ryj/1

§ 322

V Helsingin kaupungin pelastustoimen johtosäännön muuttaminen

Pöydälle 02.04.2012

HEL 2011-006924 T 00 01 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Erja Saarinen, apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36102
erja.saarinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Pelastustoimen voimassaoleva johtosääntö
- 2 Pelastuslaitoksen johtosääntöluonnos 5.12.2011
- 3 Sääntötoimikunnan lausunto 2.3.2012
- 4 Ehdotus Helsingin kaupungin pelastustoimen uudeksi johtosäännöksi
- 5 Henkilöstötoimikunta johtosääntöjaoston lausunto 30.3.2012

Otteet

Ote

Pelastuslautakunta

Otteen liitteet

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäneen esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättäneen muuttaa Helsingin kaupungin pelastustoimen johtosäännön 1 §:n, 7 § 1 momentin 1 kohdan, 8 §:n, 9 §:n, 10 § 1 momentin ja 11 § 1 momentin kuulumaan seuraavasti:

HELSINGIN KAUPUNGIN PELASTUSTOIMEN JOHTOSÄÄNTÖ

1 §

Toimiala

Helsingin kaupungin pelastuslautakunta ja sen alainen Helsingin kaupungin pelastuslaitos huolehtivat pelastustoimesta sekä niille erikseen määrättyistä tehtävistä kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen hyväksymien tavoitteiden mukaisesti.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
hallintokeskus@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/hallintokeskus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Virasto tuottaa ensihoitopalveluja siinä laajuudessa kuin palvelun järjestäjän kanssa on sovittu.

Helsingin pelastustoimen alueen pelastusviranomaisia ovat lautakunta, viraston päällikkö sekä hänen määräämänsä muut viranhaltijat.

7 § 1 momentin 1 kohta

Osastojen toimialat

Operatiivisen osaston tehtävänä on hyväksytyjen tavoitteiden mukaisesti,

- 1 huolehtia pelastustoimintaan kuuluvista tehtävistä ja virastolle määrättyjen ensihoitotehtävien suorittamisesta

----

8 §

Viraston päällikön tehtävät

Viraston päällikön tehtävänä on, ellei hän ole määrännyt tehtävää muulle viranhaltijalle,

- 1 hyväksyä toimintasäännöt ja pelastustoiminnan ja ensihoidon päivystysorganisaatio
- 2 siirtää viraston palveluksessa oleva henkilö ja vastaava virka tai tehtävä osastosta toiseen asianomaisia esimiehiä, asianomaista henkilöä sekä tämän sitä pyytäessä luottamusmiestä kuultuaan
- 3 panna täytäntöön henkilökuntaa koskevat virka- ja työehtosopimukset sekä vastaavat sopimukset huomioon ottaen, mitä kaupunginhallituksen johtosäännössä on määrätty
- 4 hakea kaupungin puolesta, lukuun ottamatta Euroopan Unionin rahoitusta, viraston toimialaan kuuluvat valtionosuudet ja -avustukset sekä niihin verrattavat etuudet ja käyttää näissä asioissa kaupungin puhevaltaa
- 5 hakea viraston alaan kuuluvat viranomaisluvut
- 6 johtaa pelastustointia
- 6 a johtaa pelastustoimintaa, jos hänellä on siihen pelastuslaissa edellytetty kelpoisuus
- 7 määrätä ne viranhaltijat, jotka ovat laissa tarkoitettuja pelastusviranomaisia, valmiuslaissa

02.04.2012

Ryj/1

- tarkoitetuissa tilanteissa myös koko kaupunginhallinnon osalta
- 8 päättää viraston virka- ja muista palveluvuista
  - 9 päättää uhkasakosta, teettämisuudesta ja keskeyttämisuudesta pelastuslain 82 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa sekä hyväksyä perusteet, joiden mukaan muu pelastusviranomaisen voi niistä päättää.

Lisäksi viraston päällikkö suorittaa kaupunginjohtajan, asianomaisen apulaiskaupunginjohtajan ja lautakunnan määräämät muut tehtävät.

9 §

Osaston päällikön tehtävät

Pelastusjohtajan tehtävänä on johtaa pelastustoimintaa, jos viraston päälliköllä ei ole siihen pelastuslaissa edellytettyä kelpoisuutta.

Riskienhallintapäällikkö valvoo kaupungin väestönsuojelumuodostelmien henkilöstön nimeämistä ja johtopaikkojen toimintavalmiutta, ellei hän ole määrännyt tehtävää muulle viranhaltijalle.

Lisäksi osaston päällikön tehtävänä on suorittaa kaupunginjohtajan, asianomaisen apulaiskaupunginjohtajan, lautakunnan ja viraston päällikön määräämät muut tehtävät.

10 § 1 momentti

Estyneenä oleminen

Viraston päällikön ollessa estyneenä hänen tehtäviään hoitaa lautakunnan määräämä osastopäällikkö.

----

11 § 1 momentti

Kelpoisuusvaatimukset

Viraston päällikön kelpoisuusvaatimuksena on ylempi korkeakoulututkinto sekä kokemusta hallinto- ja johtamistehtävistä.

Samalla kaupunginvaltuusto päättäneen, että pelastustoimen johtosääntö tulee voimaan 2.5.2012 lukien.

02.04.2012

Ryj/1

Tiivistelmä

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt Helsingin kaupungin pelastustoimen johtosäännön 13.5.2009. Johtosääntöön esitetään tehtävän muutoksia ja tarkistuksia toimialaa, osastojen toimialoja, viraston päällikön tehtäviä, osaston päällikön tehtäviä, estyneenä olemista sekä kelpoisuusvaatimuksia koskeviin pykäliin 1 ja 7-11.

Esittelijä

Taustaa

Rakennus- ja ympäristötointa johtava apulaiskaupunginjohtaja (Ryj) päätti 29.11.2011 kehottaa pelastuskomentajaa tarkastelemaan Helsingin kaupungin pelastuslaitoksen viraston päällikön nykyisiä tehtäviä ja tehtäväkuvauksia sekä arvioimaan niitä suhteessa Helsingin kaupungin pelastustoimen johtosäännössä (Kvsto 13.5.2009), pelastuslaissa (379/2011) ja valtioneuvoston asetuksessa pelastustoimesta (407/2011) esitettyihin kelpoisuusvaatimuksiin sekä valmistelemaan tämän tarkastelun perusteella pelastuslautakunnalle mahdolliset ehdotukset Helsingin kaupungin pelastustoimen johtosäännön muuttamiseksi viraston päällikön kelpoisuusvaatimusten osalta. Mikäli kelpoisuusvaatimuksia on aiheellista muuttaa, johtosääntöön tulee lisäksi tehdä muut tarvittavat muutokset.

Pelastuslautakunta totesi 13.12.2011, että pelastuskomentajan nykyiset viran kelpoisuusvaatimukset ovat olennaisella tavalla sidoksissa pelastustoimen järjestämiseen ja pelastuslaitoksen organisoitumiseen Helsingissä. Sen johdosta pelastuskomentajan kelpoisuusvaatimuksia ei ole mahdollista alentaa tarkastelematta samalla pelastuslaitoksen organisaatio- ja johtamismallin muuttamista. Pelastuslautakunta päätti 13.12.2011 § 146, että pelastuskomentajan viran kelpoisuusvaatimuksia ei ole syytä alentaa nykyisestään eikä johtosääntöä näiltä osin muuteta.

Mikäli pelastuslautakunta olisi katsonut aiheelliseksi alentaa pelastuskomentajan kelpoisuusvaatimuksia poistamalla niistä pelastusalan päällystöviranhaltijan tutkintovaatimuksen, olisi pelastustoimen johtosääntöä tullut muuttaa liitteestä (pelastustoimen johtosääntö, luonnos 5.12.2011) ilmenevällä tavalla.

Pelastuslautakunnan päätös 13.12.2011 § 146 päätösehdotuksineen on luettavissa kokonaisuudessaan tämän asian päätöshistoriasta.

Saadut lausunnot

Asiassa on saatu lausunnot sääntötoimikunnalta (2.3.2012, liite), terveyskeskukselta (5.3.2012, päätöshistoria), henkilöstökeskukselta

(21.3.2012) sekä henkilöstötoimikunnan johtosääntöjaostolta (30.3.2012, liite).

Sääntötoimikunta ei ota lausunnossaan kantaa pelastustoimen johtosääntömuutoksen tarkoituksenmukaisuuteen. Mikäli pelastustoimen johtosääntöä esitetään muutettavaksi, sääntötoimikunta esittää muutoksia 1, 8 ja 9 §:iin lausunnon liitteen mukaisesti. Sääntötoimikunnalla ei ole huomautettavaa pelastuslaitoksen 5.12.2011 luonnoksen 7, 10 ja 11 §:ien muutosten osalta.

Terveyskeskus toteaa mm., että pykälissä 1 (toimiala) ja 7 (osastojen toimiala) kiireellistä sairaanhoitoa ja terveyskeskuksen osuutta koskevat kohdat on muutettu siten, että jatkossa virasto hoitaa ensihoitoa siinä laajuudessa kuin Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kanssa on sovittu. Lisäksi termi "kiireellinen sairaankuljetus" on korvattu termillä "ensihoito".

Edellä mainitut muutokset ovat perusteltuja, sillä terveydenhuoltolain 39 §:n mukaan ensihoitopalvelun järjestämisvastuu siirtyy Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirille 1.1.2013 alkaen. 31.12.2012 saakka Helsingin terveyskeskus on järjestämisvastuussa. Kiireellisen sairaankuljetuksen tuottamisesta tehty terveyskeskuksen, pelastuslaitoksen ja HUS:n välinen sopimus päättyy tuolloin ja samalla päättyy terveyskeskuksen vastuu ensihoidon ja sairaankuljetuksen järjestämisestä. Terveyskeskus säilyy kuitenkin edelleen sekä ensihoidon että pelastuslaitoksen tärkeänä yhteistyökumppanina. Pelastuslaitoksen koordinoimassa kaupungin yleisessä varautumisessa ja valmiussuunnittelussa terveyskeskuksen asema ei muutu.

Henkilöstökeskus toteaa, että virastojen ja liikelaitosten päälliköiden kelpoisuusvaatimusten määrittelyssä johtosäännöissä on jo pitkään noudatettu käytäntöä, jonka mukaan kelpoisuusvaatimuksena on ylempi korkeakoulututkinto sekä kokemusta hallinto- ja johtamistehtävissä. Poikkeuksena ovat ne virat, joiden kelpoisuusvaatimuksista on säädetty sitovasti erikseen.

Henkilöstötoimikunnan johtosääntöjaostolla ei ole huomauttamista johtosäännön muutosesitykseen. Juko ry:n edustajan mielestä kuitenkin pelastuskomentajan / virastopäällikön kelpoisuusvaatimukseen tulee sisällyttää ylemmän korkeakoulututkinnon lisäksi pelastusalan tutkintovaatimus.

Ehdotus uudeksi johtosäännöksi

Ehdotus Helsingin kaupungin pelastustoimen uudeksi johtosäännöksi on liitteenä 4. Ehdotus vastaa sääntötoimikunnan ehdotusta ollen muilta osin pelastuslaitoksen luonnoksen 5.12.2011 mukainen.

Perustelut

1 § Toimiala ja 7 § Osastojen toimialat

Pykälissä 1 ja 7 mainittu "kiireellinen sairaankuljetus" on korvattu termillä "ensihoito" vastaamaan pelastuslain (379/2011), terveydenhuoltolain (1326/2010) ja muun alan lainsäädännön käsitteistöä.

1 §:n 1 momentin sanamuotoa on selvennetty siten, että pelastuslautakunta ja pelastuslaitos huolehtivat pelastustoimesta sekä niille erikseen määräytyistä tehtävistä.

Pelastuslaitos tuottaa ensihoitopalveluja Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirille ostopalveluna, joten sana "hoitaa" on 1 §:n 2 momentissa korjattu muotoon "tuottaa". Lisäksi Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri on muutettu "palvelun järjestäjäksi".

Terveydenhuoltolain 39 §:n mukaan ensihoitopalvelun järjestämisvastuu siirtyy Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirille 1.1.2013 alkaen. Kiireellisen sairaankuljetuksen tuottamisesta tehty terveyskeskuksen, pelastuslaitoksen ja HUS:n välinen sopimus päättyy 31.12.2012.

8 § Viraston päällikön tehtävät

Pelastuslaitoksen luonnoksessa 8 §:n 1 momentin 1 kohta, jonka mukaan viraston päällikön tehtävänä on johtaa pelastustointia, on muutettu 6 kohdaksi. Lisäksi samaan kohtaan on lisätty maininta siitä, että viraston päällikkö ei johda pelastustoimeen kuuluvaa pelastustoimintaa, jos hänellä ei ole siihen pelastuslaissa edellytettyä kelpoisuutta.

Kaupungin vakiintuneen johtosääntökäytännön mukaan viraston päällikön tehtävistä mainitaan ensin ne, jotka ovat yhteisiä kaikkien virastojen päälliköille, ja näiden jälkeen ko. virastopäällikön erityistehtävät. Näin ollen ehdotetaan, että pelastustoimen johtamista koskeva 6 kohta pidetään ennallaan ja pelastustoiminnan johtamista koskeva ehdollinen kohta kirjoitetaan omaksi 6 a kohdaksi.

Lisäksi 1 kohdasta (pelastuslaitoksen luonnoksessa 2 kohta) on poistettu sana "vahvistaa".

9 § Osaston päällikön tehtävät ja 10 § Estyneenä oleminen

Selkeyden vuoksi 9 §:ään ehdotetaan lisättäväksi uusi 1 momentti, jonka mukaan pelastusjohtajan tehtävänä on johtaa pelastustoimintaa, jos viraston päälliköllä ei ole siihen pelastuslaissa edellytettyä kelpoisuutta.

Edellä mainitun 8 §:n 1 momentin uuden 6 a kohdan mukaan viraston päällikkö voi johtaa pelastustoimintaa vain siinä tapauksessa, että hänellä on siihen vaadittava kelpoisuus. Jos näin ei ole, pelastustoiminnan johtaminen on määrättävä johtosäännössä operatiivisen osaston päällikön tehtäväksi.

11 § Kelpoisuusvaatimukset

Helsingin kaupungin virastojen ja liikelaitosten päälliköiden kelpoisuusvaatimusten määrittelyssä johtosäännöissä on jo pitkään noudatettu käytäntöä, jonka mukaan kelpoisuusvaatimuksena on ylempi korkeakoulu sekä kokemusta hallinto- ja johtamistehtävissä. Poikkeuksena ovat ne virat, joiden kelpoisuusvaatimuksista on säädetty sitovasti erikseen.

Pelastuslaki tai pelastustoimesta annettu asetus eivät määrittele kelpoisuusehtoa pelastusviranomaiselle. Kelpoisuusehdot rajoittuvat pelastustoimintaa hoitavaan henkilöstöön.

Pelastuslain 26 §:n 2 momentin mukaan alueen (tässä tapauksessa Helsingin kaupungin) pelastusviranomaisia ovat pelastuslaitoksen ylin viranhaltija ja hänen määräämänsä pelastuslaitoksen viranhaltijat sekä alueen pelastustoimen asianomainen monijäseninen toimielin (Helsingissä pelastuslautakunta).

Pelastuslain (29.4.2011/379) pelastustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksia koskevan 57 §:n 1 momentin mukaan pelastustoimintaan osallistuvalla pelastuslaitoksen päätoimiselta miehistöltä, alipäällystöltä ja päällystöltä vaaditaan virkaa tai tehtävää vastaava pelastusalan tutkinto. Valtioneuvoston asetuksella voidaan 57 §:n 3 momentin mukaan antaa tarkempia säännöksiä 57 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitetuista tutkinnoista ja koulutuksesta.

Hallituksen esityksen (HE 257/2010) 57 §:ää koskevissa yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan, että erityisten kelpoisuusehtojen asettaminen pelastustoimen henkilöstölle on perusteltua, koska henkilöstö työskentelee tehtävissä, joissa työntekijöiden oma, autettavien ja yhteiskunnan turvallisuus edellyttää määrätyn tasoista ammattitaitoa.

Pelastustoimesta annetun asetuksen (5.5.2011/407) 6 §:n mukaan pelastuslain 57 §:n 1 momentissa tarkoitettua pelastuslaitoksen päätoimiselta pelastustoimintaan osallistuvalla henkilöstöltä vaaditaan, että päällystöön kuuluva on suorittanut Pelastusopiston ja Savonia-ammattikorkeakoulun yhteistyössä toteuttaman palopäällystön koulutusohjelman ja siihen sisältyvän insinööri (AMK) -tutkinnon tai päällystön kelpoisuuden tuottaneen aikaisemman tutkinnon pelastusalan oppilaitoksessa.

Helsingin kaupungin pelastustoimen johtosäännön 6 §:n mukaan pelastuslaitoksen päällikkönä on pelastuskomentaja, joka johtaa viraston toimintaa ja vastaa siitä, että hyväksytyt tavoitteet saavutetaan. Voimassaolevan johtosäännön 8 §:n mukaan viraston päällikön tehtävänä on, ellei hän ole määrännyt tehtävää muulle viranhaltijalle, johtaa pelastustointia (8 §:n 6 kohta).

Johtosäännön 7 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan pelastustoimeen kuuluvista tehtävistä huolehtii pelastuslaitoksen operatiivinen osasto. Tämän osaston päällikkönä on pelastusjohtaja.

Voimassaolevan pelastustoimen johtosäännön 11 §:n mukaan viraston päällikön kelpoisuusvaatimuksena on ylempi korkeakoulututkinto ja pelastusalan päällystövirkaan vaadittava tutkinto sekä kokemusta hallinto- ja johtamistehtävistä.

Pelastuslainsäädäntöä ja Helsingin pelastustoimen johtosääntöä kokonaisuutena arvioiden on katsottava, että virastopäällikön tehtäväkuvaus ei edellytä sitä, että virkaan valittavalla henkilöllä on em. asetuksen 6 §:ssä tarkoitettu tutkinto.

Virkaa täytettäessä voidaan asetuksessa mainittu tutkinto joka tapauksessa ottaa huomioon hakijan erityisenä ansiona.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Erja Saarinen, apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36102
erja.saarinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Pelastustoimen voimassaoleva johtosääntö
- 2 Pelastuslaitoksen johtosääntöluonnos 5.12.2011
- 3 Sääntötoimikunnan lausunto 2.3.2012
- 4 Ehdotus Helsingin kaupungin pelastustoimen uudeksi johtosäännöksi
- 5 Henkilöstötoimikunta johtosääntöjaoston lausunto 30.3.2012

Otteet

Ote
Pelastuslautakunta

Otteen liitteet
Esitysteksti
Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätöshistoria

Toimitusjohtaja 5.3.2012

02.04.2012

Ryj/1

HEL 2011-006924 T 00 01 00

Kaupunginhallitus pyytää terveystieteiden keskuksen lausuntoa ehdotuksesta uudeksi pelastustoimen johtosäännöksi 9.3.2012 mennessä.

Lausunto annetaan 5.12.2011 päivätyn johtosääntöluonnoksen pohjalta.

Viraston tehtävät

Pykälissä 1 (toimiala) ja 7 (osastojen toimiala) muutetaan kiireellistä sairaanhoitoa ja terveystieteiden keskuksen osuutta koskevat kohdat siten, että jatkossa virasto hoitaa ensihoitoa siinä laajuudessa kuin Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kanssa on sovittu. Lisäksi termi "kiireellinen sairaankuljetus" on korvattu termillä "ensihoito".

Edellä mainitut muutokset ovat perusteltuja, sillä terveydenhuoltolain 39 §:n mukaan ensihoitopalvelun järjestämisvastuu siirtyy Helsingin- ja Uudenmaan sairaanhoitopiirille 1.1.2013 alkaen. 31.12.2012 saakka Helsingin terveystieteiden keskus on järjestämisvastuussa. Kiireellisen sairaankuljetuksen tuottamisesta tehty terveystieteiden keskuksen, pelastuslaitoksen ja HUS:n välinen sopimus päättyy tuolloin ja samalla päättyy terveystieteiden keskuksen vastuu ensihoidon ja sairaankuljetuksen järjestämisestä. Terveystieteiden keskus säilyy kuitenkin edelleen sekä ensihoidon että pelastuslaitoksen tärkeänä yhteistyökumppanina. Pelastuslaitoksen koordinoimassa kaupungin yleisessä varautumisessa ja valmiussuunnittelussa terveystieteiden keskuksen asema ei muutu.

Viraston päällikön tehtävät ja kelpoisuusvaatimukset

Pykälissä 8, 10 ja 11 määritellään viraston päällikön tehtävät ja kelpoisuusehdot. Voimassa olevassa johtosäännössä viraston päällikön kelpoisuusvaatimuksena on ylempi korkeakoulututkinto ja pelastusalan päällystövirkaan vaadittava tutkinto sekä kokemusta hallinto- ja johtamistehtävistä. Kelpoisuusvaatimuksista esitetään poistettavaksi vaatimus pelastusalan päällystövirkaan vaadittavasta tutkinnosta (11 §). Tehtävistä poistuisi varsinaisen pelastustoiminnan johtaminen, mikäli ao. henkilöllä ei olisi pelastuslaissa edellytettyä kelpoisuutta (8§).

Terveystieteiden keskuksen näkemyksen mukaan pätevyysvaatimuksen muutosta (ylempi korkeakoulututkinto ja johtamiskokemus) voi perustella sillä, että Helsingin kaupungin virastopäälliköiden pätevyysvaatimuksissa ei pääsääntöisesti edellytetä ko. alan tutkintoa. Kyseessä on tällöin ns. yleisjohtajuus. Toisaalta, mikäli viraston päälliköllä ei olisi pelastuslain edellyttämää kelpoisuutta, hän ei voisi johtaa operatiivista pelastustoimintaa. Tämä saattaisi vaikeuttaa toimintaa erityisesti suuronnettomuustilanteissa ja poikkeusoloissa

sekä näihin tilanteisiin liittyvässä varautumisessa.
Kelpoisuusvaatimuksen alentaminen aiheuttaisi muutostarpeen lukuisiin toimintasääntöihin ja suunnitelmiin.

Mikäli johtosäntöä muutetaan esitetyllä tavalla, tulisi mainittu tutkinto ottaa huomioon hakijan erityisenä ansiona. Ylemmän korkeakoulututkinnon sekä hallinto- ja johtamiskokemuksen edellyttäminen viraston päälliköltä on välttämätöntä.

Lisätiedot

Pellinen Jukka, hallintoylilääkäri, puhelin: 310 42305
jukka.pellinen(a)hel.fi

Matti Toivola
toimitusjohtaja

Helena Calonius
kehittämisjohtaja vs.

Pelastuslautakunta 13.12.2011 § 146

HEL 2011-006924 T 00 01 00

Päätös

Pelastuskomentajan nykyiset viran kelpoisuusvaatimukset ovat olennaisella tavalla sidoksissa pelastustoimen järjestämiseen ja pelastuslaitoksen organisoitumiseen Helsingissä. Sen johdosta pelastuskomentajan kelpoisuusvaatimuksia ei ole mahdollista alentaa tarkastelematta samalla pelastuslaitoksen organisaatio- ja johtamismallin muuttamista.

Pelastuslautakunta päätti, että pelastuskomentajan viran kelpoisuusvaatimuksia ei ole syytä alentaa nykyisestäään eikä johtosäntöä näiltä osin muuteta.

Lisäksi pelastuslautakunta päätti, että pelastuslautakunta käsittelee 3.1.2012 kokouksessaan johtosäntöä operatiivisen osaston päällikön eli pelastusjohtajan kelpoisuusvaatimusten osalta.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska asia koskee valmistelua (KL 91 §).

Käsittely

13.12.2011 Ehdotuksen mukaan

Jäsen Värtö esitti, että johtosäntöä tulisi muuttaa nyt esitetyn lisäksi myös siltä osin, että operatiivisen osaston päällikkönä toimivan pelastusjohtajan kelpoisuusvaatimukseksi määrätään ylempi

korkeakoulututkinto. Todettiin, että johtosäännön muutosasia tulee tältä osin erikseen valmistella pelastuslautakunnalle.

Vastaehdotus:

Pauli Leppä-aho: Jäsen Leppä-aho ehdotti, että esitystä muutetaan siten pelastuskomentajan kelpoisuusvaatimuksista poistetaan ylempi korkeakoulututkinto.

Kannattajat: Nina Huru

Suoritetussa äänestyksessä, jossa vastakkain olivat esittelijän ehdotus ja Leppä-ahon vastaehdotus, hyväksyttiin esittelijän ehdotus äänin 7-2.

Esittelijä

pelastuskomentaja
Kari Lehtokangas

Lisätiedot

Henri Nordenswan, hallintopäällikkö, puhelin: 310 30010
henri.nordenswan(a)hel.fi

Kaupunginlakimies 12.12.2011

HEL 2011-006924 T 00 01 00

Oikeuspalvelut toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Pelastuslain (29.4.2011/379) pelastustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksia koskevan 57 §:n 1 momentin mukaan pelastustoimintaan osallistuvalla pelastuslaitoksen päätoimiselta miehistöltä, alipäällystöltä ja päällystöltä vaaditaan virkaa tai tehtävää vastaava pelastusalan tutkinto. Valtioneuvoston asetuksella voidaan 57 §:n 3 momentin mukaan antaa tarkempia säännöksiä 57 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitetuista tutkinnoista ja koulutuksesta.

Hallituksen esityksen (HE 257/2010) 57 §:ää koskevissa yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan, että erityisten kelpoisuusehtojen asettaminen pelastustoimen henkilöstölle on perusteltua, koska henkilöstö työskentelee tehtävissä, joissa työntekijöiden oma, autettavien ja yhteiskunnan turvallisuus edellyttää määrätyn tasoista ammattitaitoa.

Pelastustoimesta annetun asetuksen (5.5.2011/407) 6 §:n mukaan pelastuslain 57 §:n 1 momentissa tarkoitettua pelastuslaitoksen päätoimiselta pelastustoimintaan osallistuvalla henkilöstöltä vaaditaan, että päällystöön kuuluva on suorittanut Pelastusopiston ja Savonia-ammattikorkeakoulun yhteistyössä toteuttaman palopäällystön koulutusohjelman ja siihen sisältyvän insinööri (AMK) -tutkinnon tai

päällystön kelpoisuuden tuottaneen aikaisemman tutkinnon pelastusalan oppilaitoksessa.

Helsingin kaupungin pelastustoimen johtosäännön 6 §:n mukaan pelastuslaitoksen päällikkönä on pelastuskomentaja, joka johtaa viraston toimintaa ja vastaa siitä, että hyväksytyt tavoitteet saavutetaan. Johtosäännön 8 §:n viraston päällikön tehtävänä on, ellei hän ole määrännyt tehtävää muulle viranhaltijalle, johtaa pelastustointa (8 §:n 6 kohta).

Johtosäännön 7 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan pelastustoimeen kuuluvista tehtävistä huolehtii pelastuslaitoksen operatiivinen osasto. Tämän osaston päällikkönä on pelastusjohtaja.

Johtosäännön 11 §:n mukaan viraston päällikön kelpoisuusvaatimuksena on ylempi korkeakoulututkinto ja pelastusalan päällystövirkkaan vaadittava tutkinto sekä kokemusta hallinto- ja johtamistehtävistä.

Pelastuslain 26 §:n 2 momentin mukaan alueen (tässä tapauksessa Helsingin kaupungin) pelastusviranomaisia ovat pelastuslaitoksen ylin viranhaltija ja hänen määräämänsä pelastuslaitoksen viranhaltijat sekä alueen pelastustoimen asianomainen monijäseninen toimielin (Helsingissä pelastuslautakunta).

Pelastuslainsäädäntöä ja Helsingin pelastustoimen johtosääntöä kokonaisuutena arvioiden on katsottava, että virastopäällikön tehtäväkuvaus ei edellytä sitä, että virkaan valittavalla henkilöllä on em. asetuksen 6 §:ssä tarkoitettu tutkinto.

Pelastuslaitoksen lausuntopyynnössä viitataan joukkoon Helsingin kaupungin pelastustointa koskevia päätöksiä ja suunnitelmia sen perusteena, ettei pelastuskomentajan kelpoisuusvaatimuksia tule muuttaa. Oikeuspalvelut ei ota kantaa tämän linjauksen tarkoituksenmukaisuuteen. Ottaen kuitenkin huomioon, että johtosääntö hyväksytään kaupunginvaltuuston päätöksellä, edellä mainittuja alemmantasoisia päätöksiä ja suunnitelmia ei voida pitää oikeudellisena esteenä sille, että johtosääntöä muutetaan. Mikäli kelpoisuusvaatimukset muutetaan, on toimintasäännöt ym. vastaavasti muutettava.

Virkaa täytettäessä voidaan asetuksessa mainittu tutkinto joka tapauksessa ottaa huomioon hakijan erityisenä ansiona.

Lisätiedot

Leppäniemi-Myllynen Ritva, kaupunginasiainmies, puhelin: 310 36182
ritva.leppaniemi-myllynen(a)hel.fi

Rakennus- ja ympäristötointa johtava apulaiskaupunginjohtaja 29.11.2011

HEL 2011-006924 T 00 01 00

HEL 2011-006932

Päätös

Rakennus- ja ympäristötointa johtava apulaiskaupunginjohtaja (Ryj) päätti kehottaa pelastuskomentajaa tarkastelemaan Helsingin kaupungin pelastuslaitoksen viraston päällikön nykyisiä tehtäviä ja tehtäväkuvauksia sekä arvioimaan niitä suhteessa Helsingin kaupungin pelastustoimen johtosäännössä (Kvsto 13.5.2009), pelastuslaissa (379/2011) ja valtioneuvoston asetuksessa pelastustoimesta (407/2011) esitettyihin kelpoisuusvaatimuksiin sekä valmistelemaan tämän tarkastelun perusteella pelastuslautakunnalle mahdolliset ehdotukset Helsingin kaupungin pelastustoimen johtosäännön muuttamiseksi viraston päällikön kelpoisuusvaatimusten osalta. Mikäli kelpoisuusvaatimuksia on aiheellista muuttaa, johtosääntöön tulee lisäksi tehdä muut tarvittavat muutokset.

Samalla Ryj päätti kehottaa pelastuslaitosta valmistelemaan pelastuslautakunnalle ja edelleen kaupunginhallitukselle ehdotuksen pelastuskomentajan 1.2.2012 avoimeksi tulevan viran määräaikaisesta hoitajasta.

Päätöksen perustelut

Helsingin kaupungin pelastustoimen johtosääntö

Helsingin kaupungin pelastustoimen voimassaolevan johtosäännön 11 §:n mukaan viraston päällikkönä toimivan pelastuskomentajan kelpoisuusvaatimuksena on ylempi korkeakoulututkinto ja pelastusalan päällystövirkaan vaadittava tutkinto sekä kokemusta hallinto- ja johtamistehtävistä.

Pelastustoimen johtosäännön 8 §:n mukaan viraston päällikön tehtävänä on mm. hyväksyä toimintasäännöt sekä johtaa pelastustointa. Lisäksi viraston päällikkö suorittaa kaupunginjohtajan, asianomaisen apulaiskaupunginjohtajan ja lautakunnan määräämät muut tehtävät.

Ryj toteaa, että pelastuskomentaja ei osallistu pelastustoimintaan eikä hän ole mukana ns. päällikköpäivystyskierrossa. Viraston päällikön tehtäviin ei kuulu operatiivisia tehtäviä; pelastuslaitoksen operatiivisia toimintoja johtaa pelastusjohtaja. Ryj katsoo, että viraston päällikön tehtävät ovat luonteeltaan hallinnollisia.

Ryj toteaa, että pääsääntöisesti Helsingin kaupungin viraston päällikön viran kelpoisuusvaatimuksena on ylempi korkeakoulututkinto sekä kokemusta hallinto- ja johtamistehtävissä. Joidenkin toimialojen viraston päällikön kelpoisuus- tai pätevyysvaatimuksena on lisäksi kokemus toimialalta.

Pelastuskomentajan avoimeksi tulevan viran määräaikainen hoitaminen

Ryj toteaa, että kaupunginhallitus on 14.11.2011 esittänyt kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi 30.11.2011 myöntää pelastuskomentaja Kari Lehtokankaalle eron pelastuskomentajan virasta 1.2.2012 lukien.

Hallintosäännön 15 §:n mukaan avoimen viran määräaikaisen hoitajan ja hänen palkkauksensa määrää virkasuhteeseen ottava viranomainen. Jos viranomainen on kaupunginvaltuusto, kaupunginhallitus voi antaa määräyksen enintään 180 päivän ajaksi.

Ryj katsoo, että pelastuslautakunnan tulisi tehdä ehdotus kaupunginhallitukselle pelastuskomentajan avoimen viran määräaikaisesta hoitajasta. Ryj toteaa, että avoimen viran määräaikaisen hoitajan tulee täyttää pelastustoimen johtosäännön mukaiset pelastuskomentajan viran kelpoisuusvaatimukset.

Lisätiedot

Saarinen Erja, apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36102
erja.saarinen(a)hel.fi